

však básník, který žije z křesťanské víry i jako člověk, bude zasažen hloub a organičtěji ve své obraznosti základními ideami a představami této víry. Jeho vesmír jí bude nesen a organizován, jeho vidění světa jí bude zcela prostoupeno, psychologie jeho postavy, jejich pohnutky a činy jí budou určovány, jeho děje se budou rozvíjet k podobnosti jejich skutečností, zkrátka jeho dílo jí bude orientováno jako svým úběžníkem, ukazovatelem smyslu a směru. Budeme ji dýchat a hmatat v jeho díle jako živou zcela přirozenou a samozřejmou, jako vzduch a světlo, jako maso a organickou tkáň. Je ovšem třeba podotknout, že jenom za těchto podmínek totiž je-li křesťanská nauka zcela vstřebána tvůrčí obrazností básníkovou a proměněna v básnické tělo a tvar - lze mluvit o slovesné tvorbě křesťanské inspirace, a že tedy nestačí několik obrazů z katolické liturgie, morální úvaha přivěšená na konec kapitoly, záměr spisovatelův, aby vlily dílu křesťanskou krev.

Dále je třeba výslovně říci, že-i profil těchto katolických básníků může být a jest nekonečně mnohotvárný. Je mezi nimi bohatý rozdíl stupňový. U některých jsou obraznost, srdce, mozek hlouběji proniknuty náboženským viděním a citěním, u jiných méně hluboko. Někteří přestávají - dobrovolně nebo nedobrovolně - na řádu přirozeném, spokojují se jaksí povšechným křesťanským horizontem, jiní se odvažují nebo jsou puzeni dále a hlouběji do řádu milosti, do oblasti života nadpřirozeného. Některým poskytně křesťanské vidění světa základ k jakémusi negativnímu obrazu lidské přirozenosti, odpadlé od Boha a užírané vášněmi a neplodnou pýchou, jiným se dostalo daru, schopnosti a síly, aby líčili své postavy přímo v jejich růstu v Bohu, aby zobrazovali přímé působení nadpřirozeného světa v lidských osudech, aby takřka postavili přímo na scénu Boha a jeho Nepřítele (např. Dostojevskij nebo Georges Bernanos).

Vidíme, že křesťanská inspirace ponechává básníkovi a slovesnému tvůrci velikou svobodu uvnitř svého nádherného horizontu a že dovoluje jeho obraznosti, aby se osobitě rozvila podle svých vrozených zákonů a náklonností, podle svých sil a své odvahy. Jest možné ohromné rozpětí např. od vlámských básníků Claeuse a Coolena přes Francouze Mauriacu k Norce Undsetové a k Francouzům Claudelovi a Bernanosovi, od přirozených a klidných poloh selského světa, zarámovaných liturgickým rokem,